

PROFESSORIT JA TIETEENTEKIJÄT: YLIOPISTO- JA TIEDEPOLIITTISET TAVOITTEET VUODEN 2015 VAALIEN JÄLKEISEEN HALLITUSOHJELMAAN

Tutkimus ja opetus tukevat ja luovat uutta kasvua ja Suomen menestystä. Niiden tulee olla maan seuraavan hallituksen ohjelman painopisteitä.

PROFESSORILIITTO
PROFESSORFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

TIETEENTEKIJÖIDEN LIITTO
FORSKARFÖRBUNDET
The Finnish Union of University Researchers and Teachers

TAVOITTEEMME:

Yliopistoille ennustettava, pitkäjänteinen rahoitus

- Yliopistoindeksin jatkuva leikkaaminen tulee lopettaa – on syytä palata noudattamaan yliopistolakia.
- Perustutkimuksen osuutta tutkimuksen rahoituksessa on vahvistettava.
- Julkisen rahoituksen kilpailtua osuutta ei saa enää kasvattaa suhteessa perusrahoitukseen.
- Rahoitusta on suunnattava pitempikestoiseen tutkimukseen.
- Opintoaikojen lyhentäminen ei onnistu, elleivät myös opiskelijat ota vastuuta omasta oppimisestaan.
- Tieteelliseen tutkimustoimintaan tehtävien lahjoitusten verovähennysoikeuden yläraja on poistettava.
- Verovapaan apurahan ylärajaa tulee nostaa.

Avoimuus ja vertailukelpoisuus

- Yliopistojen toiminnan raportointiin liittyvistä keskeisistä tunnusluvuista olisi syytä säätää yliopistolaissa.

Henkilöstö tekee tuloksen

- Tutkijaura koostuu liiaksi lyhyistä määräaikaishuutoista – yliopistoissa on panostettava ennustettavampiin tutkijanuriin.
- Professorien tutkimuskaudet ovat edellytys tieteen korkealle tasolle.

Korkeakoulujen yhteistyö

- Yliopistoja ja ammattikorkeakouluja kehitetään itsenäisinä duaalimallin pohjalta; tieteellinen tutkimus ja tutkijan-koulutus kuuluvat vain yliopistoihin.
- Rakenteellisesta kehittämisestä mahdollisesti vapautuvat voimavarat jätetään yliopistojen käyttöön.

Yliopistolain jatkoarviointi

- Yliopistolain vaikutusten jatkoarviointi tulee tehdä viimeistään vuonna 2016. Tunnuslukujen tarkempi raportointi voidaan ottaa lakiin tässä yhteydessä.

PERUSTELUJA:

Yliopistoille ennustettava, pitkäjänteinen rahoitus

- Yliopistorahoituksen myönteinen kehitys on hidastunut 2000-luvulla.
- Yliopistoindeksiä on leikattu ja puolitetty; tämä on luonut epävarmuutta ja näköalattomuutta.
- Tutkimukseen ja tuotekehitykseen käytettiin vuonna 2013 Tilastokeskuksen arvioin mukaan 3,49 % bruttokansantuotteesta. 4 %:n tavoite uhkaa jäädä yhä kauemmaksi – samaan aikaan muissa Pohjoismaissa on panostettu tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Tilastokeskuksen arvion mukaan valtion t & k -rahoitus vähenee 42 miljoonaa euroa vuonna 2014.
- Tutkimus- ja innovaationeuvoston mukaan kilpaillun tutkimusrahoituksen osuus on jo 56 %. Vastaavasti perustutkimuksen rahoitusosuus on koko ajan pienentynyt.

Avoimuus ja vertailukelpoisuus

- Yliopistojen ilmoittamat tunnusluvut eivät anna riittävää kokonaiskuvaa niiden toiminnasta. Tietojen vertailtavuus yliopistojen välillä on hankalaa. Myös Valtiontalouden tarkastusvirasto on kiinnittänyt huomiota julkisrahoitteisen toiminnan tilivelvollisuuteen.

Korkeakoulujen yhteistyö

- Painopistealoista päättäminen kuuluu yliopistojen autonomiaan.
- Ammattikorkeakoulujen tulee keskittyä alkuperäisen tehtävänsä mukaisesti palvelemaan alueellisia tarpeita sekä keskittyä soveltavaan tutkimukseen ja käytäntöä palvelemaan opetukseen (Suomen tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän kansainvälinen arvio).

Henkilöstö tekee tuloksen

- Useissa yliopistoissa käydyt yhteistoimintaneuvottelut ovat vaikeuttaneet henkilöstön keskittymistä ydintehtäviinsä. Epävarmuus on saanut aikaan myös sitä, että huippututkijat jättävät yliopistouran.
- Aloituspaiikkoja on lisätty ja lisätään edelleen – samaan aikaan henkilöstöä vähennetään eli opettajien ja opiskelijoiden lukumääräsuhde kehittyi entistä huonompaan suuntaan verrattuna keskeisiin kilpailijamaihin.
- Yliopistojen kansainvälisyyttä mitataan liiaksi fyysisenä liikkuvuutena maasta toiseen. Kansainvälisyys on tutkijoiden normaalia, jokapäiväistä kanssakäymistä verkossa, opetusyhenteistyössä, konferensseissa jne.

Yliopistolain jatkoarviointi

- Yliopistouudistuksen vaikutusten jatkoarviointi tulee tehdä viimeistään vuonna 2016, kuten sivistysvaliokunta on esittänyt. Henkilöstön äänen tulee näkyä arvioinnissa.

PROFESSORILIITTO
PROFESSORFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

TIETEENTEKIJÖIDEN LIITTO
FORSKARFÖRBUNDET
The Finnish Union of University Researchers and Teachers